

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **07 Ocak 2026**

Sayı: **15966**

38838

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri uyarınca Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

05/01/2026

K. Durmaz

Kadim DURMAZ
Tokat Milletvekili

Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürlüğü tarafından yapılan duyuruda, 2026 yılı besilik hayvan ithalatı başvurularının 12-23 Ocak 2026 tarihleri arasında alınacağı, ithalatın Et ve Süt Kurumu (ESK) aracılığıyla gerçekleştirileceği açıklanmıştır. Ülkemizde hayvancılık sektörü; yem başta olmak üzere girdi maliyetlerindeki artış, finansmana erişimde yaşanan zorluklar, bakım-besleme giderleri, enerji maliyetleri ve pazarlama sorunları nedeniyle ciddi bir sıkışma içindedir. Özellikle küçük ve orta ölçekli aile işletmeleri, sürdürülebilir üretim yapabilmek için destek beklerken, çözümün yine ithalat yoluyla aranması kamuoyunda endişe yaratmaktadır.

Hayvancılık politikalarında "ithalatla geçici fiyat düzenleme" anlayışı, yerli üretimi güçlendirmek yerine üreticinin geleceğe dönük plan yapmasını zorlaştırmakta; piyasada belirsizliği artırmakta ve üretim motivasyonunu zayıflatmaktadır. İthalat kararlarının hangi ihtiyaç analizine göre verildiği, hangi miktar ve takvimle uygulanacağı, tedarik ülkeleri ile teknik kriterlerin neler olduğu ve ESK aracılığıyla yapılacak temin süreçlerinin nasıl yürütüleceği, hem üreticiler hem de tüketiciler açısından şeffaf biçimde ortaya konulmalıdır. Ayrıca ithalatın hayvan sağlığı, karantina ve izleme süreçleri bakımından doğurabileceği riskler ile piyasa dengeleri üzerindeki muhtemel etkileri hakkında var ise Bakanlığın bilimsel/istatistiki değerlendirmesi kamuoyuyla paylaşılmalıdır.

Tokat ili başta olmak üzere birçok bölgede besicilik, kırsal istihdamın ve yerel ekonominin temel dayanaklarından. Tokatlı ve ülkemiz üreticileri artan maliyetler karşısında ayakta kalma mücadelesi verirken, yerli üretimi koruyacak ve güçlendirecek tedbirlerin önceliklendirilmesi gerekir. Bu nedenle 2026 yılı ithalat planının kapsamı, yöntemi, maliyeti, denetimi ve yerli üreticiye yönelik destek programları konusunda kamu adına açıklığa kavuşturulması gereken hususlar bulunmaktadır.

Ayrıca hayvancılıkta yaşanan daralma; genç nüfusun üretimden uzaklaşması, kırsalda işletmelerin kuşak devamlılığının kırılması ve kadın çiftçilerin sosyal güvenlik yükü altında üretimde tutunmakta zorlanması gibi yapısal sorunları da derinleştirmektedir. Yerli üretimin güçlendirilmesi için yalnızca ithalat planlamasının değil; genç ve kadın üreticilere özel teşviklerin, kadın çiftçilere prim/SGK desteklerinin, küçük aile işletmelerine uygun faizli ve erişilebilir kredi imkânlarının, borçların yeniden yapılandırılmasının ve yem-kaba yem üretimini artıracak kalıcı maliyet düşürücü tedbirlerin eş zamanlı olarak açıklanması gerekmektedir. Bu çerçevede Bakanlığın 2026 yılına yönelik somut destek takvimi ve kaynak planlamasının şeffaf biçimde kamuoyuyla paylaşılması büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenle;

1. 2026 yılında ESK aracılığıyla ithal edilmesi planlanan besilik sığır sayısı kaç baştır? Bu plan hangi gerekçe ve ihtiyaç analizine göre belirlenmiştir?
2. 2026 yılı ithalatında ülke/ülkeler bazında tedarik planı nedir? Hangi ülkelerden, hangi kriterlere göre alım yapılacaktır?
3. İthal edilecek hayvanların ırk, yaş, canlı ağırlık, sağlık sertifikaları ve karantina/izleme kriterleri nelerdir? Bu kriterler ne zaman yayımlanacaktır?
4. 2026 yılı için hazırlanacağı ifade edilen “Besilik Sığır İthalat Talimatı ve Teknik Kriterleri” hangi tarihte yayımlanacaktır?
5. İthalat için başvuran işletmelerde Türkvat kapasite güncellemesi şartının kapsamı nedir? Kapasite güncellemesi yapamayan küçük aile işletmelerine yönelik bir kolaylaştırıcı düzenleme planlanmakta mıdır?
6. İthalat kapsamında ESK’nın yapacağı alımlarda ihale/temin yöntemi ne olacaktır? Bu alımlarda şeffaflık ve denetim mekanizması nasıl işletilecektir?
7. 2026 ithalatının toplam kamu maliyeti (hayvan bedeli, navlun, sigorta, karantina, testler, hizmet alımları vb.) ne kadar öngörülmektedir?
8. İthal hayvanların yetiştiriciye satışında uygulanacak fiyatlandırma yöntemi nedir? Satış fiyatı belirlenirken üreticinin maliyetleri ve piyasadaki yerli hayvan fiyatları dikkate alınacak mıdır?
9. İthalatın, yerli besicinin elindeki hayvan fiyatlarına ve yem/et-süt paritesine etkisine dair Bakanlığınızın yaptığı bir etki analizi var mıdır? Varsa sonuçları nelerdir?
10. 2026 yılında ithalat yerine/yanında yerli üretimi güçlendirmek için; yem desteği, buzağı desteği, damızlık programları, mera ıslahı, üreticiye uygun faizli kredi ve borç yapılandırma gibi hangi ilave somut adımlar planlanmaktadır?
11. 2025 yılında ilan edilen ithalat hedefi ile gerçekleşen ithalat miktarı nedir? Hedef-gerçekleşme farkının gerekçesi nedir?
12. 2026 yılında kırmızı et ithalatı planlanmakta mıdır? Planlanıyorsa miktar nedir ve hangi koşullarda yapılacaktır?
13. İthalatla birlikte hayvan hastalıkları riskine karşı (şap, tüberküloz, brusella vb.) sınır kontrol ve ülke içi izleme tedbirleri nelerdir? 2024-2025 yıllarında ithalat kaynaklı tespit edilen vaka sayısı var mıdır?
14. ESK aracılığıyla ithal edilen hayvanların ülke içinde dağıtımında il/ilçe bazlı kontenjan uygulanacak mıdır? Tokat ili için öngörülen kontenjan/dağıtım planı var mıdır?
15. Tokat’ta besicilik yapan üreticilerin girdi maliyetleri ve finansmana erişim sorunları dikkate alınarak 2026 yılında Tokat’a özel destek, proje veya pilot uygulama planlanmakta mıdır?